LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Liebladet

Nr 14 Maj 2013

Länsstyrelsen Dalarna arbetar inom projektet Odlingslandskapets natur- och kulturvärden bl.a. för att öka förutsättningarna för fortsatt skötsel av länets ängar så att deras natur- och kulturvärden kan bevaras. Läs mer om projektet på www.lansstyrelsen.se/dalarna/naturokulturprojekt

Luossadagen förra året: Tre generationer Eriksson demonstrerar slåtter och hässjning

Loussadagen 4 augusti 2013

I år är det 25-årsjubileum för Dan Andersson veckan. Länsstyrelsen kommer även i år att medverka under den avslutande Luossadagen Hela familjen är välkommen att besöka oss från 11.00! Kunniga praktiker svara på frågor om lieslåtter och hässjning. Guidad vandring i ängarna före och efter Loussafesten..

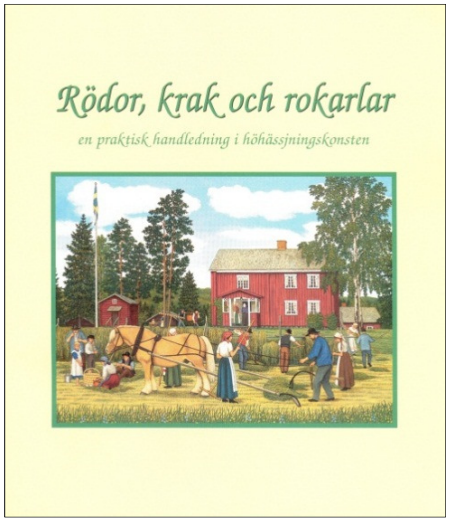

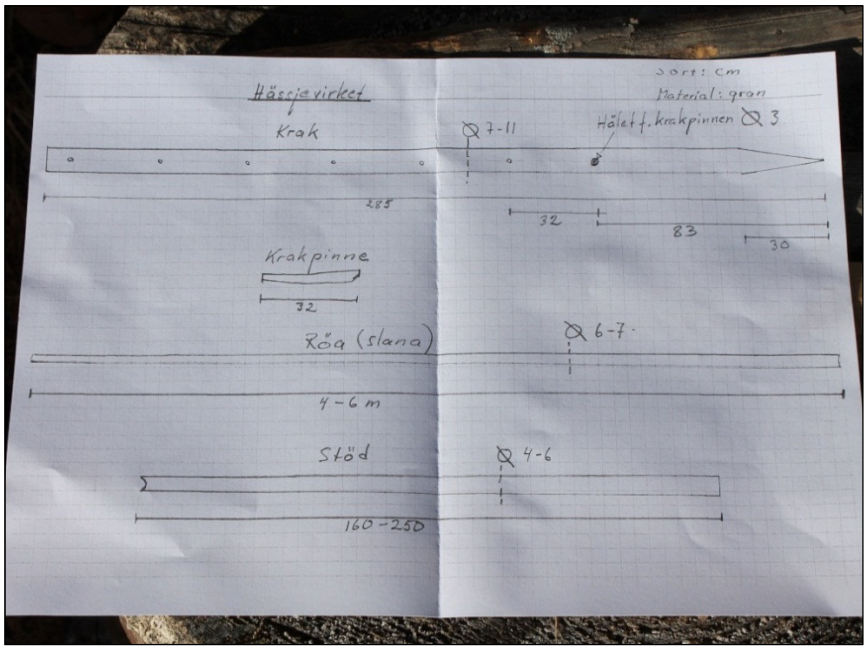
Hässjevirke – *en förbrukningsvara*

Vad gör man när kraken ruttnar och krakpinnarna eller roorna går av och farfar som visste hur man skulle göra inte längre finns kvar? Då gäller det att lära sig att fixa det på egen hand!

En lördagmorgon i slutet av april samlades elva män och kvinnor på Ammunitionsbacken i Orsa för att under handledning av Roland Öjeskog lära sig tillverka en hässja av Orsamodell. När de åkte hem på söndageftermiddagen hade de under tillverkat varsin hässja att ta med hem. Kursledaren hade inför kursen mätt upp en hässja för att kunna konstruera en ritning (se nedan).

För några år sedan skrev Anja Tegnér från Leksan d på uppdrag av Länsstyrelsen en praktisk handledning i höhässjning. Vi har några kvar. Kontakta Märta Ohlsson (se nederst på sidan) om du vill ha ett exemplar.

Rättelse!

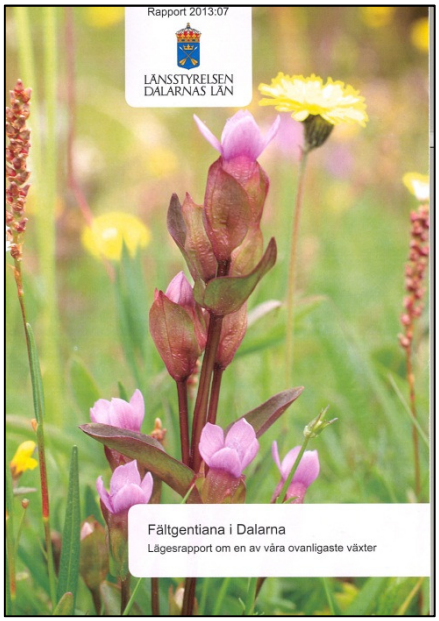
I första upplagan av Liebaldet nr 13 hade fel bild slunkit in i artikeln om ängarnas träd på sista sidan. Så här ska det se ut:

Frihuggning av dessa träd är ett måste. Foto: Tomas Ljung

Liebladet ges ut av Länsstyrelsen i Dalarnas län.
Text och foto där inte annat anges: Märta Ohlsson.
Prenumeration är gratis. Meddela om du vill ha bladet per e-post istället för en tryckt tidning. Tipsa gärna andra som du tror är intresserade! Hör även av dig om du inte vill ha fler nummer av Liebladet!
Annonser: Det är gratis att annonsera om allt som har relevans för ängsskötsel i Dalarna.
Redaktör: Märta Ohlsson, tfn 023-811 30, e-post marta.ohlsson@lansstyrelsen.se

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Ängarnas flaggskeppsart kartlagd

Fältgentianan är en karaktärsväxt för våra gamla blomsterrika slåtterängar. Ingen annan blommande ört har minskat lika starkt i våra bondebygder under det senaste seklet. Idag är det få som känner igen hackslogarnas förr så välbekanta ”stålört”, som bland annat har varit en uppskattad brännvinskrydda.

För att få klart besked om hur mycket som återstår av denna art i Dalarna har Länsstyrelsen låtit inventera hundra tidigare kända växtplatser för fältgentianan. Resultatet visar att växten fortsätter att försvinna, trots de senaste årtiondenas ansträngningar att bevara slåtterängar och betesmarker.

I rapporten redovisas resultaten från inventeringen och diskuteras fältgentianans behov och möjliga åtgärder för att behålla detta ängens flaggskepp för framtiden.

Rapporten kan beställas från Länsstyrelsen Dalarna tfn 023-81000. Den kan också laddas ner från länsstyrel-sens hemsida www.lansstyrelsen.se/dalarna .

Utdrag ur ***Ore Hembygdsförenings***
Sommarprogram år 2013

Lördag den 20 eller söndag den 21 juli (preliminärt), kl. 08:00 – Gammelstan i Norrboda - Slåttergille

Ta gärna med egen lie och räfsa. Hembygdsföreningen bjuder på fika. Tidpunkten beror på vädret.

Se affischer, hembygdsföreningens hemsida eller ring 070-639 9372 för information om definitiv dag.

Medverka i Liebladet!

Har du något du skull vilja berätta om din äng och arbetet med att sköta den. Någon historia om ängen från förr? Några spännande växter som dykt upp under åren? Några problem du skulle vilja diskutera? Hör då av dig till bladets redaktör Märta Ohlsson (se föregående sida).

Manusstopp för nästa nummer är 1 september

Naturskyddsföreningen
Orsa

Var med i vår slåttergemenskap!

Det är viktigt att bevara våra gamla slåtterängar för mångfalden av rara örter. Vi slår, räfsar och hässjar!

Kurs i lieslåtter

Fre-lör-söndag 5, 6, 7 juli 18.00 alla dagar — **på Knutar Einars äng**
Samling på Orsa hembygdsgård den 5 juli. Redskap, slipning av liar och slåtterövningar.
Avgift 100 kr. Max 10 deltagare.
Ledare: Roland Öjeskog tel 41645

Slåttergille på tio ängar

Tis 9 juli	18.00 Slåtter på Grafskänget Skattungbyn
Sön 14 juli	07.00 Brändan Åberga
Tis 16 juli	18.00 Lundins äng i Stenberg
Sön 21 juli	07.00 Knutar Einars äng Lindänget
Tis 23 juli	18.00 Knutargården Hansjö
Sön 28 juli	07.00 Hällbergs fäbodar
Tis 30 juli	18.00 Wests äng Kallmora
Sön 4 aug	07.00 **Ängens dag** i Ljotheds fäbodar
Tis 6 aug	18.00 Hackgården Nederberga
Sön 11 aug	07.00 Grafskänget Skattungbyn

Starttider enligt ovan. Vi håller på cirka tre timmar. Du är välkommen även om du inte kan komma exakt på klockslaget! Vi bjuds på fin gemenskap och gott slåtterfika. Slåtterfrukost serveras på söndagsslåttern. Ledare: Roland Öjeskog, tel 41645 och Håkan Rundström tel 42402

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

www.lansstyrelsen.se/dalarna

Nils Ahlström
Torphagsvägen 4 lgh 1104
114 18 STOCKHOLM

B

DALARNA
PORTO BETALT

Lieslåtterkurser 2013

Även denna sommar erbjuder Länsstyrelsen en lieslåtterkurs med traditionell slipad lie. Där får du både lära dig att slipa och bryna lien och slåtterteknik. Vi erbjuder också en kurs där liens egg skärps genom knackning med en hammare mot ett litet städ (se nedan) Det är annat stål i det liebladet än i de slipade liarna. På kursen får du köpa ett eget lieblad och lära dig knacka det så att det blir riktigt vasst. Även på denna kurs ingår bryning och slåtterteknik.

Knackliekurs

Knacklien får sin vassa egg genom att knackas med en hammare mot ett litet städ istället för att slipas på slipsten. I kursen ingår även instruktion och övning i slåtterteknik.

Kursen är kostnadsfri för deltagarna, men lieblad kostar 500 kr (obligatoriskt)

Ta med fika, lunch, sittunderlägg, arbetshandskar och hörselskydd

Tid: Lörd. 29 juni kl 09.00 – ca 16.00

Plats: Vid Norrboda gammelsta
ca 3,6 mil N om Rättvik

Ledare: Staffan Lundaahl

Max 8 deltagare

Anmälan senast den 23 juni på
www.lansstyrelsen.se/dalarna/aktivitetskalender

Lien och lieslåtter

Det är inte lätt att slå med lie om den inte är vass. På den här kursen får du möjlighet att lära oss både att slipa lien och instruktioner och övning i slåtterteknik.

Kjell Gustafsson från Växjö har hållit kurser på detta tema i många år och kan det mesta om liens historia och användning. De som har upplevt honom tidigare kan intyga att han är både kunnig och underhållande!

Kjell har liar att låna ut, men den som vill kan ta med sin egen lie. Köp inget nytt inför kursen utan vänta till du har provat olika modeller där.

Tid: Fred. 26 juli kl 09.00- ca 16.00

Plats: Långmyra i Ludvika kommun nära gränsen till Gagnefs och Borlänge kommun. Vägbeskrivning skickas ut efter anmälan.

Max 20 deltagare.

Anmälan senast 21 juli (först till kvarn) på:
www.lansstyrelsen.se/dalarna/aktivitetskalender

20030979